

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacs Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztésén kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Megyei közmunka kirovása.

Mindannyian tudjuk, hogy a megyei közmunkának pénzértékben való megváltása a múlt év január 1-én óta kötelező. Olvasó közönségünk azt is tudja, hogy a közmunkának kötelező megváltását lapunk soha nem ellenezte, azt elvileg elfogadtuk, sőt közutaink jó karban tartása érdekében helyesnek és a kőutak építése szempontjából célszerűnek és szükségesnek vallottuk. A megye közönségével ellenkező álláspontot ez ügyben — annak elvi oldalát tekintve — nem foglaltunk el. Hanem azt akkor sem helyeseltük, ma sem helyeseltük és soha nem is helyeseltük, hogy a közmunka teher alapjául a személy, a házbirtok és az igavonó jószág vétetett, mert mi ebben aránytalanságot, sőt mi több, igazságtalanságot látunk; a mi álláspontunk az volt és az ma is, hogy a közmunka váltásot az állami adó arányában kell megállapítani.

No de ezen már túl vagyunk, a megye közönsége az ellenkező álláspontot foglalta el, a vonatkozó szabályrendeletet ilykép alkotta meg, s a kormány, dacára közönségünk nem alapelkülő fölszólalásának, így hagyta jóvá. Következésképpen azzal, mint bevezetett dologgal kell számolnunk és úgy kell tekintenünk, amittől eltérésnek helye nincs, ahhoz ragaszkodnunk és egész következetességében alkalmaznunk kell. Mi a magunk részéről meg is hajlunk előtte, bár nem fojthatjuk vissza abbéli meggyőződésünk nyilvánítását, hogy nem sokára nagy zavarok tömkelegébe fogunk

júni. De a mint mi megbajlunk előtte, úgy joggal megkívánhatjuk, hogy azok, a kiknek kötelessége a szabályrendelet végrehajtása, a maguk részéről ahhoz szintén szoroson alkalmazkodjanak; s akkor, a midőn szerintünk egy alapjában méltánytalan módszer szerint rovatik ki a közmunka váltás, ne fadjon el ez a szabályrendelettel is ellenkező ridegséggé, sőt mi több, önkénykedéssé.

Véleményünk szerint — minden ellenkező vélemény kizárva lévén, a közmunka váltással való megadóztatás — szólunk itt az igavonó jószágokról, csak a tényleg létező, önkényt bevallott, vagy föltulvizsgálat utján kiderített jószágállomány arányában eszközölhető. Azért van vallomási ív, hogy jószágainak számát mindenki bevallja, s ha ezen vallomáshoz kétely fér, meg van a törvényhatóságnak a joga, hogy vizsgálatot tartson s annak eredménye szerint a közmunka váltásot a vizsgálat folytán kiderített jószágállományhoz képest föl emelje. De ennek az eljárásnak valóságosnak kell lenni, olyan pozitív valaminek, a mi a helyszínén megejtett tényleges vizsgálat folytán derült ki, nem pedig föltevésen alapulónak.

Ennek kijelentésére bennünket azon körülmény sarkalt, hogy a múlt évben érkezett be közönségünkhöz az 1887. évre összeállított pótkirovás, és a hivatalból szerkesztett pótfüggetlek.

Azok a gazdasági elvek, a melyek szerint le van írva, hogy bizonyos mennyiségű földbirtokhoz mennyi jószág szükséges és hogy minden 5—10—15—20

országgyűlésen megjelent s mint a kormánypárt egyik, csaknem kivételes tiszteletben részesülő tagja csakhamar a vezérférfiak sorába emelkedett. Az országgyűlés bezártával a borsodi főispán, Revicky Adám gróf udvari kancellár adminisztrátorává nevezték ki. Az 1831-diki nagy kolera idején kiűzött porlázadás lecsendesítésében mint Borsod-, Heves-, Nógrád-, Gömör- és Tornamegyék és Jászág királyi biztosa vett részt s ez érdemért 1832-ben a királyi táblánál Teleky József gróf helyett táblabíróvá lett.

Az 1838-diki nagyárvíz alkalmával Czirák gróf akkori országbíró elnöklete alatt működött bizottság alelnöke, egy évvel később pedig Majláth György országbíró elnöklete alatt a büntető törvénykönyvet készítő országos bizottság egyik szakosztályának elnöke volt.

1840-ben a tiszántuli ref. egyházkerületnek s ezzel egyszersmind a debreceni főiskolának lett gondnoka s ebben az állásban kilenc évig működött, míg a szatmári egyház és iskola gondnokságát tizenkét évig viselte. 1841-ben a hétszemélyes tábla bírása lett s ugyanabban az évben a magyar tudományos akadémia is megválasztotta az igazgatótanács tagjává. 1844-ben az országos rendek megválasztották korona-örnek s a haza iránt szerzett érdemeit törvénykönyvbe igtatták. Az ország negyvenegy megyéje s valamennyi királyi városa üdvözlő levelet intézett hozzá az országos tisztelet és hazafiai bizodalom jeléül.

stb. hold birtokra hány jószág kell, hogy az okszerűen művelhető legyen, lehetnek igen szépek az elméletben, de hogy azok a gyakorlati életben alkalmazva volnának mindenütt — még a nálunk fejlettebb mezőgazdasági viszonyok között élő népeknél is — azt mi bátrak vagyunk kétségbe vonni. Különben is a közmunka kirovásnak nem az az alapja, hogy bizonyos mennyiségű földbirtokon hány darab jószágnak kellene lenni, hanem egyedül és csupán az, hogy tényleg és valósággal hány darab van, miután általános elv az, hogy attól fizetünk, a mit tényleg birunk és nem attól, a mit birnunk kellene.

E szempontból véve a dolgot kárhoztatnunk kell az olyatén eljárást, hogy az illető föltulvizsgáló törvényhatósági közeg előveszi a kataszteri birtokívet s abból kiűti, hogy Jánosnak van 30 hold földje: lenni kellene tehát 6 drb jószágnak; Józsefnek van 35 hold földje: megadóztatandó 7 drb jószág után. Még egyszer ismételjük, kárhoztatnunk kell az illetén eljárást nem csak azért, mert ellenkezik a szabályrendelettel, hanem azért is, mert méltánytalan és igazságtalan és pedig két okból:

1-ször. Sokan vannak, kik földjüket haszonbérbe, vagy feles művelésbe adják, következőképp jószágot egyáltalában nem tartanak, s az említett föltevés szerint megrovatnak 2—4—6 vagy több darab jószág után.

2-ször. Fájdalom, hogy igaz, de úgy van, hogy habár meg is emésztene gyomrunk a mezőgazdasági tudományok sok

1845-ben Borsodmegye kormányzásától fölmentetvén, a budai helytartótanácsnál foglalt el magas állást, hol a nádort és a tárnokot is ő szokta az elnökségben helyettesíteni. Ugyanakkor kapta a belső titkos tanácsosi címet. 1846-ban a galíciai porlázadás idején, hogy a lázadás hazánk ruthén lakossági vidékeire is ki ne terjedjen, mint korlátlan hatalmu katonai és polgári királyi biztost a határszélekre küldték s e nehéz megbízatás után a környék sokféle elismerésen kívül, V. Ferdinánd király sajátkezűleg nyújtotta át neki a szent Istvánrend középkeresztjét. 1847-ben a fejedelem megbízásából István főherceget végig kísérte az országban, aztán Erdélybe ment királyi biztosnak. Az 1848-iki országgyűlésen mint korona-ör az országos főméltóságok közt foglalt helyet s utóbb őt bízták meg a kormány megalakításával is. Miniszterelnökké való kinevezése még törvényes formák közt történt Batthyány Lajos gróf miniszterelnök ellenjegyzésével. Vay még nem is nyilatkozhatott, hogy hajlandó-e a kormány szervezését elfogadni vagy nem, midőn már Récsény Ádám báró miniszterelnökségéről értesíté egy királyi kézirat, mely egyszersmind kötelességévé tette, hogy Erdélyben maradjon.

A szabadságharc lezajlása után, 1850-ben Magyarország kormányzóságával kínálta meg a bécsi kormány, de ő fölháborodással utasította vissza ez ajánlatot. Ekkor pörbe fogták, 1852-ben kötélre és javai elvesztésére ítélték. Az ítéletet a felség kegyelme négy évi fogságra sze-

TÁRCZA.

Báró Vay Miklós.

Báró Vay Miklós, a főrendiház új elnökéről a „Budapesti Hírlap“ nyomán a következő életrajzi adatokat közöljük.

Vay Miklós báró született Alsó-Zsolcán (Borsodmegyében) 1802. április 29-én Szülői, Vay Miklós báró tábornok és Adelstein Johanna bárónő a leggondosabb nevelésben részesítették. Vizsgáit letéve, Bárcay Pál pestmegyei alispán mellett patvarista, Szögyényi Zsigmond személynök mellett jurátus lett. A gyakorlati pályán átesve, Bécsbe ment s ott az egyetemen és politechnikumon tanult. A mint tovább, és épen a heidelbergi egyetemre akart menni: atyja halálának hírére hazatért, hogy anyjának segítségére legyen s örökségét rendbe szedje. Hivataloskodását politikai és egyházi téren úgy kezdte meg 1823-ban, hogy csaknem egyszerre lett Zemplénmegye aljegyzője, a dunamelléki egyházkerület, ugyszintén az alsó-zempléni egyházmegye tanácsbírája. 1824-ben a tállyai reform. egyház választá meg gondnokául. 1827-ben előbb Zemplénmegye főjegyzőjévé, négy héttel később első alispánjává választották egyhangulag s még ugyanaz évben I. Ferenc király kamarássá nevezte ki. Nagyobb szabásu országos működése csak egy évvel utóbb, 1830-ban kezdődött, midőn mint Zemplénmegye követe az

tekintetben még meg sem állapodott elveit, és ha elfogadnók is azt, hogy a birtok nagyságához mérten kell tartanunk jószágot is: annak gyakorlati keresztülvitele képtelenek vagyunk, különösen képtelenek községünknek és talán a szomszédos községeknek is lakosai, mert hát közlegelők és természetes kaszálók hiányában a földbirtok kicsinysége mellett el kell némulnia — a még mindig fejletlen mezőgazdasági viszonyaink közepette, a mesterséges kaszálók létesítésének szükségességéről hangoztatott szavaknak és általános phrasisoknak. Sok, nagyon sok idő fog bele telni még abba, hogy népünk mesterséges kaszálóról is gondoskodjék, vagy legalább gondoskodhassék oly mérvben, hogy a mezőgazdasági tudomány elvei szerint megkívánt jószágállományt ilyen módon fentarthassa, és ez ma, a midőn sem közlegelő, sem természetes sem mesterséges kaszáló nincs, teljes képtelenség is és épen azért annyi jószágot tartunk, a mennyit lehet, legtöbbször annyit, amennyit feltétlenül szükséges és nem annyit a mennyit kellene.

Ezeket szükségesnek tartottuk elmondani, nehogy jövőre is ismétlődjenek a föltevésben alapuló pótfüggetlék összeállítása.

Világfolyása.

Általános közérdekké dolog alig létezik mai napság, mint épen a világfolyása, s úgy látszik — legalább egy időre e rovatot lapunk hasábjain állandósítani kell, s mi ezt a mennyire lapunk iránya engedi, szíves készséggel megteszszük, eleve is jelezvén, hogy e rovat alatt megjelenő közleményeink csak is általános jellegűek, a helyzetnek nagy körvonalakban rajzolása, s azért, a ki a részletekkel is ismeretes akar lenni, azt csak úgy érheti el, ha politikai lapokat is olvasgat. Annyira kevés a mi lapunk tere, hogy ha az egészet e célra foglalnók is le, még is kevés volna a részletek befogadására, úgy érte természetesen a részletek leírását, hogy az ellenkező irányú véleményeknek kombinatív helyt adva, egészen tájékoztató képet rajzolnánk.

A legutóbbi hetek békés természetű hangulatát egyszerre csak a harci riadó váltotta föl,

luditte, sőt ennek nagy részét is elengedte, de jószágait csak gyermekeinek adták vissza.

A fogság után magányba vonult, s csak 1859. szeptember elsején megjelent császári pápens ellen támadt protestáns mozgalom szólította ismét a küzdés terére. Ezután lett főgondnok. 1860-ban, midőn az udvari kancellária helyreállított, ő lett a kancellár, s ő eszközölte ki Teleki László gróf megkegyelmeztetését és szabadságát. De csak egy évig volt kancellár.

1865-ben ismét kilépett a politikai harcok terére. Elvállalta Borsod főispánságát s az ő példájára minden megyének akadt főispánja. A Szent-István-rend nagykeresztjét 1866-ban nyerte el. A kiegyezés létrejötte után ő felsége egy érdemeit kiemelő, szép királyi kéziratral mentette föl Vay bárót a borsodi főispánságtól saját kérelmére, s nem sokkal azután az országgyűlés másodizben is megválasztotta koronaőrnek. 1881-ben a debreceni zsinatnak világi elnöke ő volt.

Vay Miklós br. a főrendiház elnöki méltóságát csak abban az esetben volt hajlandó elvállalni, ha Andrassy Gyula gr. nem fogadja azt el. Andrassy gróf maga tudatta Vay Miklós báróval, hogy a főrendiház elnökségét nem vállalja el. Andrassy gróf a neki felajánlott országbirói méltóságot sem volt hajlandó elfogadni.

egész következetességében igazolva lett multkori közleményünknek azon része, hogy majd a helyzettel csak akkor leszünk igazán tisztában, ha elolvad a hó.

Az emberek az ily kérdésekben rendszerint egyik végtéletről a másikba esnek, tegnap még mindenki a békében hitt, ma már, különösen a hevesebb vérmérsékletűek, minden percben az általános mozgósítást és ezzel kapcsolatosan a háboru kitörését várják. És valóban nem is tudja az ember, hányadán vagyunk, csak annyi bizonyos, hogy van valami a levegőben, a mi az emberek kedélyére nyomasztólag hat.

Hogy azonban megértessünk, kezdjük a dolgot előről.

A rendesen érdektelen közleményekkel telt hivatalos lap, a „Budapesti Közlöny“, február 3-án estve 7 órakor rendkívüli kiadásban, a szokott formától eltérve, egy féliven jelent meg, s ez a félív papiro, a melyet máskor még a hivatalokban is felbontatlanul hagynak, egyszerre oly érdekesé vált, hogy rögtön szétkapkodták és első sorban a főváros, azután pedig az egész ország közönségét lázas izgatottságba hozta: nem kevesebbet tartalmazott a hivatalos közlöny említett rendkívül száma, mint a Németország és Ausztria-Magyarország között az 1879. évi október 7-én kötött szövetségi szerződést, a melynek éle határozottan Oroszország ellen irányul, kimondván a szerződés I. cikke, hogy ha, a két birodalom valamelyike Oroszország részéről megtámadtatnék, a magas szerződő felek kötelesek egymást birodalmaik összes haderejével támogatni.

Nem maga a szerződés aggasztó, mert az határozottan béke szövetség, hanem a szerződés közzététele az, a mi háborus jellegre mutat mert a III. cikk ezt titokban tartandónak rendeli, már csak azért is, mert ugymond az idézett cikk, hogy „mindkét magas szerződő fél azon reményt táplálja, hogy Oroszország hadi készületei reájuk nézve valóságos fenyegetők nem lesznek s ennél fogva okot a közlésre jelenleg nem látnak, ha azonban reményük várákozásuk ellenére tévesnek bizonyulna, a két magas szerződő fél lojalitásbeli kötelességének fogná ismerni Sándor császárral legalább is bizalmas módon tudatni, hogy az egyikük ellen ejtett támadást kénytelenek volnának mindkettőjük ellen intézettnek tekinteni.“

Az utolsó táltos.

— Korrajz —

Írta: **Temesi.**

(Folytatás.)

A százados pogányvér nem tagadta meg magát a hallgatókban, s az ősvalláshoz szitók már amugy is nagy száma tetemesen öregbedett. A vezérek elkapatva a siker láttára a helyszínen pogány szokás szerint nyiratták hajókat, csak három hajfonatot hagyva fejökön; e példát követte a nép s ez által még a visszavetés hidját is elrombolták magok után. A gyűlés rossz végét előre lehetett látni; csak az volt már a kérdés, hogy ki az erősebb?

II.

A jení hegység egyik kis völgyében áll egy nagy borsátor. Mohos törzsű tölgyek védőleg terjesztik ki terebélyes lombzatukat, fölötte és a még nyitva hagyott réseken át ragyognak a derült éji égboltozat csillagai, mindmegannyi őrszemek. A sátor, úgy látszik elhagyatottan áll, ámbár a sátornyílás előtt pislognak még a nem rég elhagyott tűz hamvas üszkei.

A félhomályt egy tűz felé közeledő női alak borítja. Testének felső részét arannyal kivarrt, rövid ujjú ingváll fűdi, mely a telt idomu karokat láttatja; az ingváll testéhez megyszínű pruszlik szorítja, mely alól szeszélyes redőkben hullámszik le a fodros, rövid vi-

És ez a szövetségi szerződés, mindenestre a szövetséges kormányok közös elhatározásából egyszerre és egy időben jelent meg a berlini, bécsi és budapesti hivatalos közlönyben, s közzétételenek módja méltán ad alkalmat háborus föltevésekre. Utolsó kísérlet ez a szövetséges kormányok részéről a béke megmentésére, nyilván arra szánva, hogy lássa Oroszország, miszerint támadása esetén nemcsak velünk gyülik meg a baja, de szemben találja magát Németország szuronyainak millióival is, s ha ennek gondolatára Oroszországban a józan gondolkodás jut tulsulyra, úgy a béke még egy időre meg lesz mentve, ha nem, úgy a háboru okvetlenül kitör.

Nem lehetünk még kellően tájékozva az iránt, hogy ezen szövetségi szerződésnek közzététele és Bismarcknak a német birodalmi gyűlésen legutóbb tartott hatalmas beszédjének mily hatása lett a hivatalos Oroszországra, de ha az ezek után következett időben előfordult jelenségeket a hatás eredményeként kell tekintenünk, úgy azt kell föltételeznünk, hogy Oroszország nem riadt vissza, már vagy azért, hogy nem fél, vagy azért, hogy annyira előrehaladt már a háboru lejtőjén, hogy visszatérnie többé nem lehet, csak ha fegyverrel lesz arra kényszerítve.

Még most is mindennap olvasunk újabb orosz hadikészülődésekről, újabb orosz ezredeknek és egyuttal a kaukázusi hadtestnek is a nyugati határszélekre való előre tolásáról; sőt oly hírek is merültek már föl, hogy a nyugati Oroszországban koncentrált összes orosz haderő két hét múlva felvonul a határokra és ott védelmi állásba helyezkedik, s hogy Moltke, korunk legnagyobb hadvezére, hadügyi kormányunknak már be is küldte a tervet, a mely szerint hadseregünknek a galíciai határra fel kell vonulnia, s ha még ehhez hozzá vesszük azt, hogy a harmadik szövetséges, Olaszország, Afrikában levő rendes katonaságát onnét visszavonni akarja, s hogy az Olaszországgal kötött szövetségi szerződésnek közzététele is várható, elmondhatjuk, hogy mindezen jelenségek határozottan arra vallanak, hogy a mérték betelt, hogy a vég kezdetén vagyunk, hogy a hó olvadás után csakugyan kitör ama rettenetes nagy háboru, minőt a világ még nem látott és oly nagy embertömegekkel, a minők a kereszt-

ganó; lábait sárga csizma takarja. Bal vállán özet hord, mely, mint azt az örömtől sugárzó tekintet és a jobb kezében levő nyil mutatja, sikeres vadászatának diadaljelvénye.

Míg a szomoruan pislogó tüzet rózsával feléleszti s buzgón neki lát az őz jobb részének kiszeléséhez, addig új alak lép a tűz körébe, mely azonban csendesen megáll és nézi a lányka műveletét.

A lányka föltekint s örömkialtással rohan az alak felé: „Atyám!“ — de rögtön visszahökken ijedten, s a jövevényt megismerve, szakadozottan így szól:

— Szent Isten! Baiduin atya, mit merészeltél? Halálos borzongás fut végig tagjaimon. Ha netán visszatérő atyám itt találna! — kezeit arcához szoritva megállt.

— Kedves lányom! — felelt a jövevény, kinek bokáig érő fekete talárja, derekát övező kötele s a tisztán megkülönböztethető hajkoronája szerzetesre vallott — kedves lányom! ne félts engemet, nem Isten kezében van-e életem halálom? akarata nélkül meggörcsülhet-e hajam egyetlen szála is? Azt hiszed, másutt biztosabban érezném magamat, mint apád sátra előtt? Ha az ő kezében rejlik végzetem, ki nem kerülhetem, ha pedig nem, várom édes örömmel azon boldog percet, mely előttem egy szebb élet virányait tárja föl?

E szent nyugalmat lehelő szavakkal közeledett a szerzetes a tüzhöz, s ott ledől a puha

tes hadjáratok lezajlása óta fegyverben nem állottak.

Nekünk nincs okunk a balsikertől való félelemre, oly erős ez a hármasszövetség, a melyhez hirtelen még Románia is csatlakozott, hogy az bárkitől jövő támadással szemben, a győzelem biztos tudatával veheti fel a harcot.

Bizzunk azért a jövőben, ne essünk kétségbe, legyünk készen, hogy ha majd jön a leszámolás nagy napja, tömör phalanxot képezve, álljunk sorba hazánk védelmére.

Franciaország, még eddig nem mozdult ugyan meg, de már is hallatszanak egyes hírek, hogy újból kezdenek kacérkodni az oroszokkal. Nagyot kellett e nép érzelmeinek változnia, hogy a szabadságszerető republikánus francia nemzet, melynek fiai nem egy háboruban onták véreket más népek szabadságáért, s melynek kormánya nem egyszer veté lathá egész hatalmi súlyát más nemzetek függetlensége érdekében, a szolgaságot terjesztő s a cári önkényuralom alatt álló Oroszországgal szövetekezni hajlandó; azzal az Oroszországgal, amellyel szemben már a franciák legnagyobb államférfia I. Napoleon az ovakodást hirdette, s megmondotta, hogy ha ellene Európa nem szövetekezik, hát egész világrészünk kozákká leszen. — Hja, a gyűlölet elfojtja az emberben a legnemesebb érzelmeiket is, de majd észre fognak térni ők is, csak hogy azután későn ne legyen.

Helyi és vegyes hírek.

— **Értekezlet.** A szentes-makói helyi érdekű vasut kiépítésében érdekelt városok és községek küldöttségeinek általános értekezlete tegnap ment végbe Hód-Mező-Vásárhelyen. Az értekezlet lefolyásáról, az ott látottak és hallottakról lapunk jövő számában fogunk megemlékezni.

— **Áthelyezés.** A helybeli róm. kath. egyház segéd lelkészét, Millmann Sándor urat, a püspöki hatóság Ceglédre helyezte át, a ki is új állomás helyére már elutazott; helyébe tisztelendő Bajcsy Gábor ur lett hozzánk helyezve, a kit is ez új állomásán üdvözlünk.

— **Gyors postaközlekedés.** Soha annyi mizériát nem tapasztaltunk a postai közlekedés körül, mint e télen. Az még hagyján, hogy pázsitra, míg a megijedt lányka ismét munkájához tért vissza, néha egy-egy bámuló pillantást vetett a nyugodtan pihenő szerzetesre, ki nek galambösz szakállal övezett arcáról a szivjóság, Istenbe helyezett rendíthetetlen bizalom és fonséges béke sugárzott le.

— Mint a Csabair gyógyfű ereje az égő sebre, úgy hat beszéded lelkemre, — mondá a lányka iudulattól remegő hangon s átszellemülten folytatá — mióta a keresztény hit titkaiba beavattál, azóta mintha lelkemnek sasszárnya támadna, míg azelőtt oly szárnyaszegetten vergődött a föld porában; az azelőtt oly néma és hallgatag természet — pedig kebelén nőtem fel — beszédes lett. A bérc meredek orma, az oldaláról lezuhogó esermely, a partját beszegő fák, a bokrok titkos mélyében csattogó csalogány érthető hangon beszélnek nekem arról, a kit megszeretnem tanítál; a szél zugásában, midőn az erdő fáit tépdési, a cikázó villámban látom annak fenségét és hatalmát, a ki ott fönt honol s nekem örök életet ad... Mily szegény mily zord, ami ősi vallásunk, mely a szív világát sávorrá teszi, a szeretet virágát kiméletlen kózzelleszakítja; amely azt mondja: öld meg ellenségedet, tiéd a bosszu... míg vallásod azt hirdeté: szeress, a keresztben elvérzett Isten imádkozik ellenségeiért és azt mondja: enyém a bosszu... Új élet küszöbén állok, erős és szilárd leszek, még ha atyám átka sujtana is; csak az erő és hajthatatlanság maradjon meg régi természetemből...

(Folyt. köv.)

számtalan esetben csak harmadnapra kapjuk meg a fővárosi postát, de nagyon sokszor el is marad. Így jártunk a múlt héten is: két egész napon át nem vettünk semmiféle hírt, pedig a német-osztrák-magyar szövetségi okmány közléte után oly feszült érdeklődéssel várta mindenki a fővárosi lapokat, mint még talán soha. De hála a postaigazgatóság bölcs intézkedésének, a mely szerint a tél tartamára szives volt a kisteleki postajáratot beszüntetni, tudvágyunkat ki nem elégíthettük.

— **Új postajárat.** Mint értesülünk, végre valahára oly intézkedést tesz a postaigazgatóság, a mely szerint ha nem is lesz közvetlen és megkívánható egyenes és gyors összeköttetésünk a fővárossal, de el lesz érve mégis annyi, hogy ily valóban miserabilis postaközlekedés gyötrelmeit — mint e télen — nem kell többé átelnünk. Ugy halljuk, hogy a mindszent kisteleki postajárat végképen be lesz szüntetve, s e helyett meg fog nyilni a mindszent-hódme övászárhelyi és a mindszent-szegvári közlekedés; az első a fővárosi összeköttetést fogja biztosítani, az utóbbi Szentest, a megye székhelyét fogja hozzánk közelebb hozni. Ha valóban bizonyulnak e hírek, úgy csak örvedetesen vehetjük azt tudomásul.

— **Táncmulatság.** A helybeli iparosok Keresztes Ferenc vendéglőjében a mai napon táncmulatságot rendeznek, hogy mi célra, azt nem tudjuk, mert az a meghívóban kitéve nincs. Hogy mennyire felel meg ez a táncvigalom, az iparosok intenciójának, nem tudjuk, de aligha illetékes kezek avatkoztak a rendezésbe; legalább erre mutat a hozzánk közlés végett egészen illetékes helyről benyújtott s lapunk más helyén olvasható nyilatkozat.

— **Batyubál.** A helybeli iparosok nagyobb része holnap, hétfőn, Kovács Tóbiás vendéglőjében batyubált rendez. Az aláírásokból ítélve, a résztvevők száma jelentékeny lesz.

— **Hivatalos mázsa.** Mint tudjuk, a községi előjáróság a múlt év nyaratól kezdve a vásártéren hivatalos mázsát tartott fenn, s ennek céljaira 10 frtért egy vásári bódét bérelt ki egy évre. A hivatalos mázsának a vásártéren felállítására valószínűleg arra szolgált volna, hogy a gabonának véka számra való elárusítását kiszorítsa. Csakhogy ez a cél úgy lett volna elérhető, ha a hivatalos mázsa felállítására erélyes hatósági felügyelettel párosult volna. Ámde ez utóbbi teljesen hiányozván, a részvételenség a lehető legnagyobb volt. Ez oknál fogva arra határozta el magát nagy bölcsen az előjáróság, hogy a hivatalos mázsának a vásártéren való használatát újévtől kezdve beszüntette. Sokkal nagyobb örömmel vettük volna, ha az előjáróság e helyett erélyesen hozzálátott volna ahhoz, hogy a közönséget a mázsa használatához hozzászoktassa, mert az csak még sem járja, hogy a métermértékekről szóló törvény hatályba léptének 13-ik esztendejében is még mindig nem mázsáról, de vékáról beszélnek a piacon.

— **Népmozgalmi kimutatás a múlt január hónapról.** Született fi: 20, nő: 20, összesen 40. Törvényes 40, törvénytelen — meghalt fi: 13, nő 15, összesen 28. Házasságra lépett 12 pár.

— **A szolgabírói székhelynek községünkől Szegvárra való áthelyezése** iránt, mint halljuk, Szegvár községben erős mozgalom indult meg, s hogy Szegvár az együttes eljárásra már Mágocs és Derekegyháza községeket is felszólította. Nem tudjuk elképzelni, mi alapos okot tudnának a szegváriak felhozni szándékuk mellett, a mi az ő javukra állott be azon idő óta, hogy onnét a megye közönsége jónak látta a szolgabírói székhelyet Mindszentre áthelyezni. Mi úgy tudjuk, hogy Szegvár község előnyére azóta mi sem változott meg, sőt nem csalódunk, ha állítjuk, hogy visszafelé fejlődött; s nem is hiszünk, hogy Szegvár ezen törekvése illetékes és

döntő helyeken kellő méltatásra találjon. Egyébiránt alkalomadtán még bővebben visszatérünk e tárgyra.

— **Farkasokkal** ijesztgetik a közönséget. Többen mondják, hogy a Sövényháza községhez tartozó hantházi erdőben több ordas tartózkodik, sőt némely élénkebb phantasiájú emberek már a Kurcaréten is látni vélték ilyen dűvadakat. Nem tudjuk, mi igaz e hírből, s nem is vagyunk hajlandók elhinni, de egészen lehetetlenek sem tartjuk, mert ily nagy hó és szigorú tél hozzánkig is elcsalhatja őket élelem keresés végett. Annyi bizonyos, hogy e télen oly helyeken is jelentkeznek farkasok, a hol ezelőtt csak hírből ismerték. Így Makó és Apátfalva között Füzesséry Kálmán makói ügyvédet ijesztette meg egy rendkívüli nagy példány. Új-Szegeden is leskelődik egy ilyen bestia, a melyet Mayer főkertész üldözöbe is vett, de a marostói szőlőkben eltűnt.

— **Vértályog.** Szarvasmarháink közt az utóbbi időben szörványosan fordultak elő megbetegedési esetek, amit azonban a jószágtartó közönség figyelembe se vett. Most azonban a betegség hirtelen nagy mérvet kezd öltetni, mit bizonyít az is, hogy tegnapelőtt egyszerre három tehén esett áldozatul, felhívjuk gazdaközönségünk figyelmét, hogy saját érdekükben minél több gondot fordítsanak az amugy is kis mennyiségű szarvasmarha állományunk egészségi állapotára.

— **Árad a Tisza,** a mi elég hihetetlenül bangzik ugyan, de úgy van. A multkoriban a Körös vize duzzadt föl egy kissé, valószínűleg ez okozza a Tisza vizének is jelentéktelen mérvű áradását.

— **Bolond gomba.** A „Csongrád megye“ közli, hogy nemes Szentes város egyik borbély műhelyében a gerenda beomlott s e miatt a hajművészek az udvarban ütötték fel ténykedési helyöket, mit a németes legény egy kiragasztott cédulán ilyformán adott a kundschaftok tudomására: „Mig a műhely reperáltatik a t. c. urak hátul borotváltatnak.“ — t. i. az udvarban.

— **A nyelvekről.** Egy hallei egyetemi tanár a napokban kiszámította, hogy a kínai nyelvet beszélik legtöbben, körülbelül 400 millió, utána a hindut 110 millió, majd az angolt 100 millió, az orosz 70 millió, a németet 57 millió, a spanyolt 47—48 millió. És a magyart? Körülbelül 7 millió.

— **Magyar kura a német trónörökösnek.** A budapesti német főkonzulnak tudomására jutott, hogy egy magyar orvos Tóth Ödön dr. tizenkét esetben sikeresen meggyógyított másoktól torokráknak nézett porcogóhártyái gyuladást. A magyar orvos gyógyítási módját Berlinben kedvezően fogadták s kivételesen megküldték a gyógyult kórosetek hitelesített leírását San-Rémóba a német trónörökösnek. Ha tehát Mackenzie-nek nem lesz kifogása, megérjük, hogy magyar tanács szerint fognak a német trónörökös gyógyításához.

— **Villám a hóban.** Vukováron a mult hó 31-dikén délután 3 óra 18 perckor erős villámlás és menydörgés volt, a legsűrűbb havazás mellett, 4 foknyi hidegben. — Ugyanezen a napon délután 3 óra 16 perckor ugyanezt a tümenyt észlelték a Szerémségben, Sid-en. Három foknyi hidegben, teljes szélesében s meglehetősen erős hóvihár közben hirtelen villám cikázott át a szemhatáron s utána erős menydörgés következett. A hóvihár erre rögtön megsűnt s a hideg 2 fokra szállott le. Öt perc múlva azután újra kezdődött a havazás, erősebben mint azelőtt. — Német-Palánkán is látták az nap a villámot, délután 4 órakor erős hóesésben. Este 7 órakor még egyszer villámlott, de gyengébben és menydörgés nélkül.

— **„Awsstriskaja Krepost.“** Az oroszok furcsa módra gyakorolják katonáikat a háborúra.

Ha lát az ember egy ilyen hadgyakorlatot, hajlandó lenne azt hinni, hogy a háboru már ki is ütött, ha másutt nem, legalább az orenburgi kozákoknál, a kik most Kharkovban állomásoznak. Ezeknek egy multkori hadgyakorlatáról írják a következőket: Szvetsin tábornok, az első orosz hadtest parancsnokának rendelkezése a minap a karkovi gyakorlótéren egy óriás bástyát emeltek hóból és jégből, s elnevezték azt „Awsstriskaja Krepost“-nak, osztrák erősségnek, kitűzték rája a fekete-sárga lobogót is. Egy vadászszázalóját helyezték el benn a várban, ezek voltak a védők. Erre azután az orenburgi kozákok hősies támadást intéztek a hóbástya ellen, s rövid küzdelem után harsogó hurrákiáltások közt megmászta a falakat. Egy Frobov nevű kozák, a ki felmászott a bástya tornyára s leszakította a fekete-sárga lobogót, jutalmul ezüstórát kapott a parancsnoktól. Végül a vitéz hadfiakat a parancsnok rendelkezése bőségesen megvendégték pálinkával. Pálinka mellett a kozákok persze el voltak ragadtatva, hogy milyen könnyű az osztrák várat elfoglalni. Csak az a bökkenő, hogy aligha menne az ilyen könnyen, ha az az „Awsstriskaja Krepost“ volna valahol Galiciában s a mi vadászaink lennének benne.

— Gyűlések. Csongrádvármegye állandó választmánya e hó 21-én, a közigazgatási bizottság 22-én tartja rendes ülését, 23-án pedig rendkívüli megyei közgyűlés lesz.

Melyik kukorica fajtát termeljük.

(Folytatás.)

Vizsgálataink tárgyává tettünk 5 fajta kukoricát 11 kísérletben, s hogy a dolog annál áttekinthetőbb legyen, kicsinyben és nagyban kísérleteztünk.

Adjuk e vizsgálatok eredményét, hogy annak alaposágáról meggyőzzük olvasóinkat.

Először is az előírás szerint 100 tökéletesen benőtt csövet vettünk minden fajtából. E csövek egy érzékeny mérleggen megmérték, s így nagy átlagban a következő számokat kaptuk:

A fajta neve	Termelési hely	100 cső csőves ten-geri öszs. kilogramm	A csutka suly 100 cső után	Csutka az ösz-suly százalékában	A fajták szá-zaletének átlaga	Jegyzet
Csinky.	Levelén	11.03	1.970	17.88	17.04	50 cső volt
"	"	5.47	0.887	16.21		
Pignol.	Mindsz.	11.65	1.650	14.16	15.29	
"	Ujmajor	10.50	1.725	16.42		
Székely	Mindsz.	12.915	2.240	17.34	17.98	
"	Tömörk.	13.10	2.440	18.62		
Kecskp.	Baks	23.00	5.650	22.80	22.60	
Magyar	Péteri	27.80	7.220	25.96		
"	Baks	24.80	5.655	22.80	23.83	
"	Mindsz.	17.50	4.940	23.09		
"	Levelén	21.50	5.050	23.48		

A kecskeméti piros magyar fajta kukorica, a nép hite szerint a szárazságot jobban bírja, mint a közönséges. Jellemző s népünk józan gondolkodására mutat az, hogy magán segíteni akar, kísérletez, s abba bele nem fáradva, végre eredményt mutat fel.

A csoportos mérésnél tehát:

- 1-ső helyen áll a pignoletto
- 2-ik " " a cinquantino
- 3-ik " " a székely
- 4-ik " " a kecskeméti piros
- 5-ik " " a magyar.

Ámde számításunkat biztosabb számokra kívánván építeni, egy igen érzékeny kézi mérleggel egyes csöveket is mértünk, mely vég-eredményében egy érdekes táblázatot adott. Sok lenne a nyert számokat mind felsorolni, csak azokat adjuk abból, mely szükséges a mondandók megértésére:

Termelési hely	A fajta neve	Egy cső		Csutka százalék	Átlag szá-zaletka
		suly gram m	csutka sulya		
Mindszent	Székely	155	30	19.35	18.88
"	"	140	25	17.85	
"	"	132	25	18.94	
Tömörk.	"	115	20	17.34	20.28
"	"	155	26	16.76	
"	"	155	31	20.00	
Mindszent	Pignoletto	150	26	17.33	16.46
"	"	130	25	19.23	
"	"	90	10	11.11	
Ujmajor	"	110	20	18.18	17.46
"	"	170	40	23.52	
"	"	168	30	18.09	
"	"	130	15	11.53	20.88
"	"	120	20	16.66	
"	"	120	15	11.53	
Levelény	Cinquant.	195	40	20.51	20.88
"	"	140	35	25.00	
"	"	150	26	17.33	
"	"	145	30	20.68	15.42
"	"	152	21	13.81	
"	"	167	26	15.57	
"	"	145	22	15.17	30.75
"	"	175	30	17.14	
"	"	270	60	22.22	
Baks	Kecskemp.	315	108	34.28	30.75
"	"	380	109	28.51	
"	"	315	82	26.03	
"	"	190	65	34.21	32.30
"	"	366	115	31.42	
"	"	360	114	30.55	
"	"	265	85	32.07	23.12
"	"	290	102	35.17	
"	"	270	60	22.22	
"	"	285	70	24.55	23.12
"	"	280	56	20.00	
"	"	280	72	25.71	
Mindszent	"	195	45	23.07	25.44
"	"	180	46	25.55	
"	"	205	65	31.70	
"	"	163	35	21.47	20.96
"	"	265	60	22.64	
"	"	290	50	17.24	
"	"	220	45	20.45	23.52
"	"	255	60	23.52	

Ez pontosabb mérések a fentebbi sorozatot következőleg fogják módosítani:

- 1 lesz Pignoletto 16.95% csutkával
- 2 " Cinquantino 18.15% "
- 3 " Székely 19.55% "
- 4 " Magyar 25.45% "
- 5 " Kecskeméti piros 30.75% "

E csutka százalékok szerint tehát azt kelene mondannunk, hogy termelj pignoletto kukoricát; mert az a legkedvezőbb arányt mutatja. Ámde nézzük most már eme kukoricák hozamát, s hogy a különbség annál feltűnőbb legyen, lehetőleg egyenlő tenyész körülmények között termelt kukoricát vetünk.

A holdszám utáni hozam:

- Magyar tengerinél 30.68 hktl. Mindszent
- Székely " 30.53 " "
- Pignoletto " 18.10 " "
- Cinquantino " 26.46 " Levelényen

Már most ha leszámítjuk a csutka száza-

lékokat és pedig: az 1-nél 25.45% csut. kapunk 1 h. 22.80 hk. szemet

- " 2 " 19.33% " " " 24.63 " "
- " 3 " 16.95% " " " 15.04 " "
- " 4 " 18.15% " " " 21.68 " "

E holdszám szerinti átlagok után tehát a fentebbi sorozat ismét változni fog és pedig:

- 1-ső a Székely 24.63 hkt. átlaggal
- 2-ik " Magyar 12.80 " "
- 3-ik " Cinquantino 21.68 " "
- 4-ik " Pignoletto 15.04 " "

Összevetvén tehát az elmélet által támogatott, valamint a számokkal indokolt tényeket, határozottan mondhatjuk, hogy a magyar s ennek egyik válfaja a székely tengeri, továbbá a cinquantino termelését meg kell tartanunk; és pedig az utóbbi kettőt öszivel bevetendő, az első pedig a többi célokra szánt földjeinkre.

Mindazonáltal e számok alapján számított

holdankénti hozam ideális, s a valóságnak nem felel meg azért, mert a hegye nagyon sok csőnek meddő vagy silány szemű. Eme körülmény képezi Cserhádi cikkének is magyát, s eme körülményre az ott előadottak szerint különösen nagy gondot kell fordítanunk, mert minél tökéletesebb a vetőmag megválasztása, annál nagyobb hozamot fog adni a kukorica.

E hozamtöbblet minden esetre nagyon megfizető a megválasztásra fordított időt és munkát, mert 1/4-el felelmegeti a termést. Ajánljuk gazdatársainknak, hogy tegyenek ilyen kísérleteket, s azt tudomásunkra hozva, össze fogjuk hasonlítani a miénkkel: ez bizonyára megérdemli a fáradságot, mert jövedelmünk emelésének tényezői között nem az utolsó adatot fogja képezni.

A közönség köréből.*

Tekintetes szerkesztő ur!

Tisztelettel kérjük tekintetes szerkesztő urat, hogy alábbi közleményünknek becses lapjában helyet adni sziveskedjék.

Megbotránkozással láttuk, hogy községünkben, a mindszent iparosok nevében, táncvigalom tartása végett meghívók bocsájtattak ki.

Engedelmet kérünk az igen tisztelt rendezőstől, de a fenti címet nem helyesen választották, mert a táncvigalom tartásához, az említett érdemlő iparosoknak semmi néven nevezendő befolyásunk, sőt arról még csak tudomásunk sincs. Feltehető, ha már a rendezőség a cím megválasztása körül nem rendesen járt el, a tartandó táncvigalom sem lesz a jelzett cím utáni várakozásnak megfelelő.

E végből kívántuk ezen közleményünket nyilvánosságra hozni.

Több iparos.

Irodalom.

„Bűn és bűnhődés“ című Chalupka Rezső által írt, erkölcsnemesítő történeti beszélyre hívjuk fel a magyar olvasó közönség figyelmét. A munka Mikszáth Kálmán országgyűlés képviselő és jeles íróknak van ajánlva.

Chalupka Rezső neve nem ismeretlen a magyar irodalomban. A fővárosi s a vidéki lapok egész legiója fekszik előttünk, melyek a fiatal író vonzó irályu dolgozatait méltatták.

A „Bűn és bűnhődés“ vonzó irály, a fiatal, törekvő író, bizonyára országszerte kedvelté teendő s alulirott e kedves irály, történeti hűségnek hódolva, örömmel vállalkoztam a munka kiadására.

A mű tárgya II. Ulászló korába esik s a pártokra szakadt nemzet még jobbainak köréből is jellemeket fest megkapó eredménnyel. A beszély főalakja nem történeti személy ugyan, de az előadás és a mese bonyolítás, az epizódok tisztán történelmi jellege, oly mértékben adja meg az egész műnek a — történeti szint, hogy azt bátran mondhatjuk „történeti beszély“-nek s alakjait egytől-egyig bátran vehetjük „történeti“ alakoknak.

A „Bűn és bűnhődés“ folyó évi február hó 15-ére okvetlenül meg fog jelenni 10—12 ivnyi tartalommal, csinos kiállításban s egészen ujonnan beszerzett betűkkel nyomtatva.

A mű előfizetési ára 1 frt, mely összeg alulirothoz — legcélszerűbben postautalványon küldendő. — (Bolti ára magasabb lesz.)

Az előfizetési összeget kérjük február hó 10-éig hozzánk juttatni, miután csak is anyai példányt szándékom nyomtatni, a hány előfizetőnk jelentkezik!

Gyűjtőknek 10 előfizető után egy tisztelet példánnyal kedveskedünk.

Az előfizetők s gyűjtők neveit — emléképen — a könyvben kifogjuk nyomtatni.

Szives támogatást kér
Pakson, 1888. évi január hó.

Balás Sándor

A „Bűn és bűnhődés“ című mű kiadója
(a „Duna Vidéke“ (Paksi Lapok) szerkesztője.)

* A felelősség a beklődött illeti.

Szerk.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PAL és SZOBOTKA GUSZTÁV
Kiadótulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESULET.